

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Протоколом засідання

Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України

№ 28 від 15.03.2023 р.

Резолюція № 1

від 15 березня 2023 року

Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України щодо дотримання ст.ст. 36, 37, 38 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»

Прийнята на засіданні Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України (далі – РМУ при МОН) 15 березня 2023 року.

РМУ при МОН, здійснюючи свою діяльність із реалізації конституційних прав молодих учених щодо їх участі у формуванні та реалізації державної політики у сфері наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, даною Резолюцією акцентує увагу на проблемах фінансового, пенсійного та соціального забезпечення науковців в Україні.

Так, відповідно до ст. 36 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», оплата праці наукового працівника повинна забезпечувати достатні матеріальні умови для його ефективної самостійної творчої діяльності, підвищення престижності професії наукового працівника, стимулювати залучення талановитої молоді до наукової і науково-технічної діяльності та підвищення кваліфікації наукових працівників. Науковим

працівникам, які зробили вагомий внесок у розвиток науки, можуть встановлюватися державні стипендії, а для підтримки наукової молоді – стипендії для молодих вчених відповідно до законодавства. Держава створює умови для мотивації (стимулювання та заохочення) молодих вчених, зокрема шляхом:

- 1) збереження доплат за науковий ступінь та вчене звання при визначенні стипендіального забезпечення докторантів;
- 2) створення системи державних молодіжних стипендій, премій та грантів;
- 3) фінансування стажування у провідних наукових установах, у тому числі за кордоном;
- 4) фінансування наукових відряджень, у тому числі закордонних, для участі в наукових заходах.

Відповідно до ст. 37 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», пенсійне забезпечення наукових (науково-педагогічних) працівників здійснюється відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», де зазначено, що у разі якщо особі призначено пенсію відповідно до ... Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»..., її виплата продовжується до переведення за бажанням особи на пенсію на інших підставах або за бажанням особи поновлюється у розмірі, який було встановлено до переведення. Пенсії, призначені відповідно до зазначених законів, індексуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, з урахуванням коефіцієнта збільшення, що визначається відповідно до абзаців другого і третього частини другої статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Відповідно до ст. 38 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», окремим категоріям наукових (науково-педагогічних) працівників за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України, можуть

надаватися службові житлові приміщення. Цим же положенням визначено надання додаткових соціальних гарантій вченим.

В той же час, не зважаючи на нормативне закріплення обов'язку держави щодо фінансового, пенсійного та соціального забезпечення вчених, до РМУ при МОН надходять численні звернення щодо недотримання вказаних вимог на практиці. Очевидно, що в умовах воєнного стану видатки з державного бюджету значно перевищують надходження, а тому можливі затримки з фінансування тих чи інших галузей. Разом з цим члени спільноти РМУ при МОН наголошують, що економія на науці та вчених в перспективі матиме вкрай негативні наслідки у порівнянні з можливістю заощадження державних коштів у короткостроковій перспективі. Вже за рік повномасштабної агресії проти України велика кількість вчених стали внутрішньо переміщеними особами без можливості продовження своєї наукової діяльності. Частина науковців переїхали в інші країни, оцінивши всі переваги наукової еміграції. Якщо зараз держава не здійснить належну підтримку науковців України, то може бути втрачено той науковий потенціал, який підтримувався всі роки незалежності нашої держави.

У зв'язку з цим члени спільноти РМУ при МОН від імені всіх молодих учених закликають забезпечити достатню фінансову, пенсійну та соціальну підтримку вчених в Україні відповідно до вимог Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та не допустити порушення прав науковців на отримання достатньої та адекватної винагороди за свою діяльність.